

uitwerking. De zaak, die het hier geldt, is zoo van het uiterste gewicht voor de toekomst der Evolutie-leer, dat ik mij eer beschuldig van te kort dan te uitvoerig te zijn geweest. Immers al droegen deze studiën over de overerving dáárin veel schoone vrucht, dat ze ons tot in het verborgenste leven der cel een veel meer samengestelde existentie deden kennen, dan dusver vermoed werd, ze hebben het volstrekte onvermogen, om het feit der overerving mechanisch te verklaren, in zoo helder licht geplaatst, dat het niet te sterk gesproken is, zoo ik zeg, dat het monistisch mechanisme der geheele Evolutie-leer in haar Achilleshiel er doodelijk door is getroffen. Ze kan het alles beheerschende feit der overerving voor den opbouw van haar kosmos niet missen, en op dat feit der overerving breekt haar monistisch-mechanisme als een zeepbel. Is toch eenmaal op dit punt de heerschappij van een *onstoffelijk* principe, van een *Weltmechaniker* of van de *formatie naar een idee*, een onafwijsbare noodzakelijkheid gebleken, dan treedt hierin naast het mechanisme een organische factor op, en blijkt zoowel het absolute Mechanisme als het strakke Monisme een hersenschim.

Andere niet minder ernstige bedenkingen komen hierbij. Reeds stipte ik, in verband met de overerving, het vraagstuk van het ontstaan der variatiën bij de individualiseering aan. Van waar deze variatiën, die in het systeem der Selectie geacht worden telkens nieuwe aanwinsten bij de geprivilegiëerde individuen met zich te brengen? Doch er is meer. Gelijk toch Dr. Gustav Wolff onbetwistbaar juist opmerkt, is het niet alleen een raadsel, waarin deze variatiën hun oorsprong hebben, maar is het eisch van het systeem, dat deze variatiën optreden *zonder* eenige voorafgaande bepaling. *Völlige Regellosigkeit* moet haar kenmerk zijn. 1) Zonder „ganz richtungslose Variation” kan de Mechaniek geen stand houden. Het differentiaal begrip, moet met behulp van summatie, den bouwstijl voor het heelal leveren, maar de door dit begrip aangedragen bouwsteen mogen dan ook niet vooraf pasklaar ter invoeging zijn gemaakt, of de Mechaniek valt, en de organiseerende idee herwint de oppermacht. En hier nu

1) o. l. p. 4.